

Na temelju članka 133. i 142. u svezi sa člankom 151, 167 i 172. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj 13/05, 53/07, 97/07 i 37/09), ministar pravde Bosne i Hercegovine donio je Pravilnik o pogodnostima i godišnjem odmoru zatvorenika koji izdržavaju kaznu zatvora u zavodu za izvršenje kaznenih sankcija i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 34/05), kao i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pogodnostima i godišnjem odmoru zatvorenika koji izdržavaju kaznu zatvora u zavodu za izvršenje kaznenih sankcija i drugih mjera Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 38/06, 11/08, 95/08 i 57/09), i u svezi sa člankom 54. Jedinstvenih pravila za izradbu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni Glasnik BiH“, broj: 11/05), u cilju usklađivanja normi u poretku i olakšane primjene, utvrđuje:

**PRAVILNIK
O POGODNOSTIMA I GODIŠNJEM ODMORU ZATVORENIKA
KOJI IZDRŽAVAJU KAZNU ZATVORA U ZAVODU ZA IZVRŠENJE
KAZNENIH SANKCIJA I DRUGIH MJERA BOSNE I HERCEGOVINE**

-„PREČIŠĆENI TEKST“-

I - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom detaljnije se uređuju kriteriji za odobravanje pogodnosti, uvjeti i način korištenja pogodnosti za osobe koje izdržavaju kaznu zatvora, dugotrajnog zatvora, malodobničkog zatvora, korištenja pogodnosti unutar Zavoda, vrste pogodnosti (redovne i izvanredne), uvjeti za mogućnost korištenja godišnjeg odmora, dužina godišnjeg odmora, kao i druga pitanja koja su od značaja za dobivanje pogodnosti i korištenja godišnjeg odmora zatvorenika u Zavodima Bosne i Hercegovine za izvršenje kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera (u daljem tekstu: Zavod).

II - POGODNOSTI

Članak 2.

Za dobro ponašanje i zalaganje na radu zatvorenicima se mogu odobravati pogodnosti.

Pogodnosti su skup poticajnih mjera usmjerenih na pružanje povjerenja zatvoreniku, ublažavanje posljedica deprivacije, poticanje osobnog učešća u ostvarivanju programa tretmana, jačanje odgovornosti i samopouzdanja radi osposobljavanja zatvorenika za samostalan život sukladno pravnom poretku i normama građanskog društva.

Pogodnosti odobrava ravnatelj Zavoda ili osoba koju on ovlasti.

Pogodnosti se mogu koristiti u krugu Zavoda i izvan kruga Zavoda.

III - SLOBODNO KRETANJE, IZLAZI I DOPUST

Članak 3.

Zatvorenicima se mogu odobravati slijedeće pogodnosti koje će koristiti izvan kruga Zavoda, i to:

1. slobodno kretanje izvan kruga Zavoda u trajanju do 24 sata nakon svakih izdržanih tjedan dana kazne zatvora (četiri puta u mjesecu koje u principu treba koristiti neradnim danom);
2. slobodan izlaz u grad u trajanju do pet sati jednom u mjesecu;
3. dopust do šest dana tijekom jedne godine izdržavanja kazne zatvora (nakon svakih dva mjeseca provedenih na izdržavanju kazne zatvora osuđenom se može odobriti do jedan dan dopusta);
4. dopust do tjedan dana tijekom jedne godine izdržavanja kazne zatvora u slučaju teške bolesti ili smrti člana obitelji, elementarnih nepogoda ili teških socijalnih slučajeva;
5. slobodno kretanje izvan kruga Zavoda do dva dana tijekom jedne godine za vjerske blagdane;
6. za svaki državni blagdan slobodno kretanje izvan kruga Zavoda do jedan dan tijekom jedne godine;
7. godišnji odmor u krugu obitelji.

IV - KRITERIJI ZA ODOBRAVANJE POGODNOSTI

Članak 4.

Slijedećim osobama ne mogu se odobravati pogodnosti koje će se koristiti izvan kruga Zavoda, prije nego izdrže tri petine izrečene kazne zatvora:

1. Osobama koje su osuđene na kaznu zatvora do deset godina za kaznena djela genocida, zločina protiv čovječnosti, ratnog zločina, terorizma, neovlaštene proizvodnje i stavljanja u promet opojnih droga, sprečavanje povratka izbjeglih i raseljenih osoba,
2. Svim osobama osuđenim na kaznu zatvora preko deset godina bez obzira na vrstu kaznenog djela,
3. Alkoholičarima, narkomanima i višestrukim povratnicima.

Osobama koje su osuđene na kaznu zatvora od osam do deset godina, a nisu počinila kaznena djela iz točke 1. i 2. stavka 1. ovog članka i nisu višestruki povratnici, alkoholičari ili narkomani, pogodnosti koje se koriste izvan kruga Zavoda mogu se odobriti nakon izdržane jedne polovine izrečene kazne zatvora, a za osobe osuđene na zatvorsku kaznu od pet do osam godina zatvora, pogodnosti koje se koriste izvan kruga Zavoda, mogu se odobriti nakon izdržane jedne trećine kazne zatvora.

Pogodnosti koje se koriste izvan kruga Zavoda mogu se odobravati ostalim zatvorenicima nakon izdržane jedne četvrtine kazne zatvora.

Za zatvorenike koji su počinili kaznena djela iz točke 1. i 2. stavka 1. ovog članka, kao i za one za koje se procijeni da bi njihov boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine, pri odobravanju pogodnosti iz članka 3. ovog Pravilnika potrebno je pribaviti mišljenje mjerodavne policijske uprave i mjerodavnog općinskog tijela socijalne zaštite.

Kriteriji iz stavka 1., 2., 3. i 4. ovog članka ne odnose se na odobravanje pogodnosti iz točke 4. članka 3. ovoga Pravilnika koja se koristi u izvanrednim prilikama.

Članak 5.

Uz molbu za odobravanje pogodnosti iz točke 4. članka 3. ovoga Pravilnika, zatvorenik je dužan priložiti dokumentaciju u svezi s razlogom zbog kojeg traži dopust.

Članak 6.

Svako neopravdano kašnjenje s korištenja pogodnosti duže od 24 sata smatra se bjekstvom.

Članak 7.

Pogodnosti iz članka 3. ovoga Pravilnika ne mogu se koristiti izvan područja Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

Ne može se spajati slobodan izlaz u grad sa bilo kojom drugom pogodnošću.

Sa godišnjim odmorom u krugu obitelji ne mogu se spajati druge pogodnosti.

Zatvoreniku dok se nalazi na liječenju u zdravstvenoj ustanovi izvan zavoda, ne mogu se odobravati izvanzavodske pogodnosti.

Pogodnost iz članka 3. stavak 1. točka 1., može se spojiti s pogodnostima iz članka 3. stavak 1. točke 3. i 4. ovoga Pravilnika, ali njihovo kumulativno trajanje ne smije biti duže od osam dana.

Članak 9.

Za sve zatvorenike prilikom prvog puštanja na pogodnost izvan kruga Zavoda obvezno treba tjedan dana ranije izvijestiti policijsku upravu u mjestu gdje se nalazi Zavod i policijsku upravu u mjestu prebivališta zatvorenika.

Za svako naredno puštanje na pogodnost, izvan kruga zavoda, uprava zavoda je dužna izvijestiti mjerodavnu policijsku upravu, u roku koji ne može biti kraći od dvadeset četiri sata kada započinje korištenje pogodnosti.

Članak 10.

Pritužbe na odluke o korištenju pogodnosti mogu se podnijeti Ombudsmanima Bosne i Hercegovine.

V – TEMELJNA PRAVA I DUŽNOSTI U ODOBRAVANJU I KORIŠTENJU POGODNOSTI

Članak 11.

Prigodom prvog prijema, kao i prilikom odlučivanja o pogodnostima izvan zavoda, svaki zatvorenik treba biti procijenjen kako bi se ustanovilo:

1. veličina rizika za zajednicu u slučaju bijega zatvorenika,
2. vjerojatnost da će takva osoba pokušati pobjeći ili sama ili uz vanjsku pomoć.

Klasifikacija sigurnosti se treba neprestano ispitivati tijekom cijelog vremena izdržavanja kazne zatvora i shodno procijenjenom stupnju rizika sigurnosnih uvjeta, donijeti primjerenu odluku o odobravanju ili ne odobravanju pogodnosti.

Članak 12.

Procjena rizika bjekstva – sigurnosnih uvjeta, najmanje uključuje:

1. prijetnju javnosti u slučaju da zatvorenik pobjegne,
2. prethodno ponašanje, pokušaj bjekstva, ranije lišenje slobode po potjernici,
3. pristup vanjskoj pomoći,
4. ranija osuđivanost,
5. osobne i obiteljske prilike,
6. raniji boravak van područja BiH, sklonost stalnim putovanjima, tj. kretanju iz mjesta u mjesto ili često mijenjanje mjesta prebivališta, odnosno boravišta,
7. osobno sudjelovanje u ostvarivanju programa tretmana,
8. priroda kaznenog djela zbog kojeg je zatvorenik osuđen,
9. duljina izrečene kazne zatvora,
10. moguća prijetnja drugim zatvorenicima,
11. kao i druge okolnosti koje mogu biti od značaja za procjenu sigurnosnog rizika.

Članak 13.

Prigodom odobravanja pogodnosti u svojoj odluci ravnatelj zavoda može narediti zatvoreniku da prigodom korištenja pogodnosti ne napušta mjesto boravišta, odnosno da ne može promijeniti mjesto korištenja pogodnosti bez odobrenja ravnatelja.

Zatvoreniku može biti naređeno pojedinačno ili kumulativno, od strane uprave zavoda da se povremeno ili stalno javlja određenom tijelu (policijska uprava ili drugo tijelo) ili da mu se privremeno zadržava isprava koja se može koristiti za prelazak državne granice ili prometna dozvola.

Prigodom izdavanja odluka iz stavka 1. i 2. ovoga članka, kao i u drugim opravdanim slučajevima, uprava zavoda može tražiti od mjerodavne policijske uprave ili drugog tijela povremeno ili stalno informiranje ili izvješće o načinu ponašanja i korištenja pogodnosti od strane zatvorenika.

Članak 14.

Ako zatvorenik ne može na vrijeme da se vrati u zavod, zbog poremećenog prometa, bolesti u obitelji ili drugih opravdanih razloga, dužan je da zakašnjenje prijavi mjerodavnoj policijskoj upravi i upravi zavoda.

Ako je zatvoreniku potrebna neka pomoć glede okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, obraća se upitom – zamolbom, upravi zavoda. Ako uprava zavoda odbije takvu zamolbu, zatvorenik je dužan odmah krenuti ili nastaviti putovanje, odnosno na vrijeme stignuti u sjedište zavoda.

Članak 15.

Zatvorenik koji se razboli za vrijeme putovanja zbog kojih razloga ne može nastaviti put, javlja se za liječničku pomoć najbližoj zdravstvenoj ustanovi.

Zatvorenik je dužan da navedenoj ustanovi pokaže odobrenje zavoda o dobivenoj pogodnosti.

Ako zatvorenik, odmah po ukazanoj liječničkoj pomoći bude sposoban da nastavi put, ovi podaci mu se unose na odobrenju zavoda ili mu se izdaje potvrda mjerodavne zdravstvene ustanove.

Ako zatvorenik bude zadržan zbog bolesti nastale za vrijeme puta ili korištenja pogodnosti, dužan je da se odmah javi najbližoj policijskoj upravi i upravi zavoda, koje će osigurati pojačani nadzor zatvorenika kao i prijevoz takvog zatvorenika u stacionar zavoda ili drugu zdravstvenu ustanovu po odluci zavoda.

Članak 16.

Za vrijeme izlaska zatvorenici se mogu udaljavati od uprave zavoda do pet kilometara.

Ukoliko se sjedište zavoda nalazi u gradu sa većim brojem naselja, zatvorenici se mogu udaljiti od pet do petnaest kilometara uz prethodno odobrenje s tim da naziv takvih mjesta moraju biti navedeni u odobrenju – dozvola za izlazak.

U iznimnim okolnostima, uprava zavoda, može dozvoliti udaljavanje van uvjeta iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Odobrenje iz stavka 3. ovoga članka za slobodan izlazak – kretanje zatvorenika, mora biti osobito naznačeno kao i izdano napismeno.

Članak 17.

Zatvorenici koji odlaze na korištenje pogodnosti kao i kada se vraćaju, javljaju se mjerodavnoj službenoj osobi zavoda.

Zatvoreniku koji koristi pogodnosti, izdano odobrenje – dozvola, kao dokument važi samo uz osobnu iskaznicu ili drugi dokument ako je osobna isprava privremeno zadržana sukladno članku 13. ovoga Pravilnika.

Članak 18.

Prigodom procjene za odobravanje pogodnosti koristit će se i okolnosti navedene u napatku o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

MJERE ZABRANE I NADZORA OSOBE TIJEKOM KORIŠTENJA POGODNOSTI

Članak 19.

Pogodnosti je moguće odobriti sa ili bez nadzora. Nadzor se obvezno određuje ako je pogodnost koja se koristi izvan zavoda odobrena:

- a) osobi osuđenoj na kaznu zatvora do 10 godina za kaznena djela genocida, kaznena djela protiv humanosti, ratne zločine, terorizam, nedopuštenu proizvodnju i promet drogama, sprječavanje povratka izbjeglica i raseljenih osoba;
- b) osobi osuđenoj na više od 10 godina zatvora, bez obzira na vrstu kaznenog djela;
- c) alkoholičaru, ovisniku o drogama ili višestrukom povratniku.

Za osobe iz stavka 1. točke a) i b) ovoga članka, prigodom razmatranja mogućnosti odobravanja pogodnosti, zavod je pored općih i posebnih uvjeta i kriterija, dužan prethodno pribaviti i mišljenje mjerodavne policijske uprave i mjerodavnog općinskog organa socijalne skrbi, da li bi boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine i ocjenjivati ih posebice u svezi sa odredbama članka 11. i 12. ovoga Pravilnika.

Ukoliko se osobama iz stavka 2. ovoga članka odobri pogodnost izvan kruga zavoda, obvezno se određuje nadzor.

Članak 20.

Osim osoba iz stavka 1. točke a) i b) članka 19. ovoga Pravilnika, za sve one osobe za koje se procijeni da bi njihov boravak na slobodi mogao izazvati negativne reakcije socijalne sredine, prije razmatranja mogućnosti odobravanja pogodnosti, pored ostalih uvjeta, zavod je dužan prethodno pribaviti mišljenje mjerodavne policijske uprave i mjerodavnog općinskog organa socijalne skrbi i ocjenjivati ih posebice u svezi sa člankom 11. i 12. ovoga Pravilnika, pa ukoliko odobri pogodnost izvan zavoda, istovremeno će odlučiti da li će se data pogodnost koristiti sa ili bez nadzora.

Članak 21.

Osuđene osobe prema kojima je izrečena kazna dugotrajnog zatvora, mogućnost dobijanja pogodnosti koje se koriste izvan kruga zavoda, stiču tek nakon izdržane 2/3 kazne, uz obvezno određivanje nadzora.

Kazna dugotrajnog zatvora može se izvršavati u posebnom odjelu zavoda zatvorenog tipa u odvojenim prostorijama za boravak ostalih zatvorenika i uz mjere pojačanog nadzora.

Pod pojačanim nadzorom unutar zavoda podrazumijeva se promatranje i češća kontrola zatvorenika noću i danju, a izvršava se na način da ne remete svakodnevne aktivnosti.

Način, kontrolu i odgovorne osobe u izvršavanju pojačanog nadzora iz stavka 3. ovog članka, određuje ravnatelj zavoda putem pisane odluke.

Članak 22.

Kada nije obvezno predviđen nadzor, da li će ravnatelj odrediti takvu mjeru, predstavlja faktičko pitanje svakog konkretnog slučaja i ovisi od iskustva, znanja, shvaćanja i poznavanja stvari i konkretnog pravnog slučaja od strane određene ovlaštene osobe, odnosno službe procjene i tretmana.

Te okolnosti traže postojanje određenih činjenica, odgovarajuće procjene, podataka, saznanja, informacija, obavijesti organa, građana ili drugih osoba, odgovarajućih indicijalnih činjenica, što predstavlja pojam dovoljno osnova za sumnju, odnosno potrebu procjene nadzora uz sve druge okolnosti, kao što su: vrsta i težina kaznenog djela, način izvršenja djela, njegove posljedice, položaj žrtve, izrečena kazna, ranija osuđivanost, ranije ponašanje, obiteljske prilike, materijalna i socijalna situacija, sklonosti mijenjanju mjesta boravka ili stalnog kretanja iz mjesta u mjesto, kao i druga slična ponašanja.

Procjena situacije je utvrđivanje postojećeg stanja na temelju poznatih informacija, tj. elemenata i kriterija, radi predviđanja budućeg tijeka djelovanja i pripreme varijanti rješenja za donošenje odluke. Do procjene se dolazi analizom informacija i podataka, uopćavanja i međusobnim povezivanjem informacija o pojavama i događajima.

Članak 23.

Službe tretmana u zavodu samostalno ili putem ovlaštenog službenika, prate stanje, vode evidenciju, prikupljaju podatke i analiziraju pogodnosti koje se koriste izvan zavoda uz ostvarenje stalnog kontakta sa policijskom upravom mjesta korištenja pogodnosti u cilju praćenja i obavješćavanja o ponašanju osuđene osobe.

Kada uprava zavoda naredi primjenu mjera zabrane ili nadzora ili ostalih mjera zabrane uz korištenje pogodnosti, kao što su ograničeno kretanje, boravak na užem mjestu, javljanje u policijsku postaju ili drugom određenom organu, zabrane sastajanja sa određenim osobama ili privremenog zadržavanja „isprave koja se može koristiti za prelazak državne granice“ ili prometne dozvole u slučaju odstupanja od predviđenog ponašanja ili nepravilnog korištenja pogodnosti, dužna je odmah izdati naredbu o vraćanju takve osobe u zavod kao i prema ocjeni okolnosti narediti sprovođenje.

Do dolaska zavodske službe osiguranja, uprava zavoda će zatražiti od policijske uprave zadržavanje takvog zatvorenika kao i drugu pomoć ukoliko postoji bojazan od sakrivanja i bijega.

Članak 24.

Zatvorenik koji koristi pogodnosti izvan zavoda, uz određene mjere zabrane, u pisanom aktu će se upozoriti da ukoliko prekrši naložene obveze ili zabrane da će se korištenje pogodnosti prekinuti uz obvezu za vraćanje u zavod odmah ili u postupku sprovođenja.

Zatvorenik kod kojeg se, osim navedenih okolnosti iz članka 14. i 15. pojave okolnosti koje ga sprječavaju da se pridržava uvjeta ili ograničenja iz odobrenja - dozvole pogodnosti, dužan je kontaktirati zavod, policijski organ ili drugi određeni državni organ i postupati po nalogu ili naredbama navedenih organa, ovisno od toga da li je pogodnost odobrena sa ili bez nadzora, kao i od vrste određene mjere zabrane, zahtjeva, uvjeta, ograničenja ili obveze.

Članak 25.

Osim obaveznog nadzora, potreba za određivanjem mjera nadzora će se ocjenjivati i određivati prigodom svakog odobravanja pogodnosti.

Nadležna služba zavoda dužna je pored procjene rizika i drugih okolnosti sukladno sa člankom 11. i 12. Pravilnika, prigodom odobravanja pogodnosti, pratiti ponašanje i tretman osuđene osobe i to redovito, organizirano uz sustavno zapažanje i praćenje navedenih osoba primjenom suvremenih penoloških metoda, odnosno sukladno sa člankom 18. Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora i drugih mjera.

Mjere nadzora mogu trajati dok postoji potreba, a najduže 15 dana do isteka kazne.

Članak 26.

Ukoliko se osuđena osoba ili zatvorenik krije, nalazi u bijegu ili se nalazio u bijegu u daljnjem tijeku izdržavanja kazne može koristiti pogodnosti izvan zavoda, samo uz primjenu mjere zabrane, odnosno nadzora.

Izuzetno, ukoliko se osoba iz stavka 1. ovoga članka u daljnjem tijeku izdržavanja kazne primjerno ponaša, razvija osobnu odgovornost za osobne postupke, ima aktivno učešće u svom tretmanu, ozbiljno ispoljava da prihvata pozitivne društvene vrijednosti i ukoliko dodatne okolnosti vezane za osobnost osuđenog jasno ukazuju da je u značajnoj mjeri postignuta svrha kažnjavanja, uzimajući u obzir smisao članka 44. Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, mogu mu se odobriti pogodnosti i bez mjere zabrane, odnosno nadzora.

Članak 27.

Zavodska uprava koristi „nadzor“ kako bi mogla procijeniti opasnost koja prijeti od svakog zatvorenika, osigurati da svaki zatvorenik bude podvrgnut uvjetima sigurnosti, a sve u cilju sprječavanja bijega zatvorenika i zaštite javnosti – javnog poretka, na način da nadzirani proces dovede do točke sigurnog puštanja zatvorenika

u zajednicu za vrijeme izdržavanja kazne zatvora i održavanja ravnoteže između programa sigurnosti i socijalne reintegracije.

Nadzor podrazumijeva uvid u djelatnost i ponašanje zatvorenika koji se provodi redovito, organizirano i sustavno, primjenom mjera zabrane, obavješćavanja, oduzimanja nedozvoljenih predmeta, privremenim zadržavanjem isprava, praćenjem osoba, predmeta ili događaja, vizuelno ili putem tehničkih metoda i sredstava.

Mjere zabrane su:

1. zabrana napuštanja boravišta i
2. zabrana putovanja.

U ostale mjere zabrane spadaju:

- a) zabrana posjećivanja određenih mjesta ili područja,
- b) zabrana boravka u blizini nekih institucija određene vrste,
- c) zabrana sastajanja s određenim osobama,
- d) zabrana posjećivanja neke određene adrese ili adresa,
- e) zabrana promjene mjesta korištenja pogodnosti,
- f) zadržavanje isprave-privremeno, koje se mogu koristiti za prelazak državne granice i prometne dozvole,
- g) zahtjev za povremeno javljanje policijskoj upravi ili drugom određenom državnim organu,
- h) zahtjev da period pogodnosti van zavoda prema zatvoreniku bude predmetom bliskog nadzora,
- i) zahtjev za prebivanjem na određenoj adresi,
- j) zahtjev da se bude na određenoj adresi u određeno vrijeme.

Ravnatelj zavoda uz korištenje pogodnosti može izreći mjere zabrane i ostale mjere zabrane, bilo zasebno ili zajedno, kao i traženje od mjerodavne policijske uprave ili drugog organa, povremeno ili stalno informiranje ili izvješće o načinu ponašanja i korištenja pogodnosti od strane zatvorenika ili odrediti prigodom izlaska u grad od mjesta sjedišta zavoda udaljeno više od 5 kilometara, da zatvorenici mogu posjetiti takvo mjesto samo uz prethodno pismeno odobrenje ravnatelja u kojem mora biti navedeno takvo mjesto, shodno članku 16. ovoga Pravilnika.

U tijeku izdržavanja kazne, mjeru zabrane ili nadzora, određuje i ukida ravnatelj zavoda.

Protiv odluke ravnatelja iz stavka 5. ovoga članka, zatvorenik može uputiti predstavku ili drugi podnesak Ministarstvu pravde BiH, inspektoru zaduženom za nadzor rada zavoda, ili uputiti pritužbu Državnom ombudsmanu. Navedene podneske u cilju zaštite svojih prava zatvorenik može upućivati pojedinačno ili kumulativno po svom slobodnom izboru i redoslijedu bez ikakvih ograničenja.

Članak 28.

Mjere zabrane i ostale mjere zabrane naređene uz odobrenje o korištenju pogodnosti, izvršava mjerodavni policijski organ ili drugi određeni državni organ.

Ravnatelj zavoda je dužan organima policije mjesta sjedišta zavoda i mjesta korištenja pogodnosti, osim obavijesti o svim zatvorenicima koji koriste pogodnosti na području njene mjerodavnosti dostaviti i sve pisane odluke o svim određenim mjerama zabrane, zahtjevima, kao i sve važne informacije koje mogu biti od značaja za pitanja sigurnosti i zaštite javnog poretka.

Ravnatelj zavoda je dužan sve pisane odluke i informacije iz stavka 2. ovoga članka, dostaviti i drugom državnim organu, koji je određen za izvršenje mjera zabrane, određenog zahtjeva ili nadzora.

Prigodom određivanja mjere zabrane napuštanja boravišta, zavod će odrediti mjesto u kojem će zatvorenik boraviti dok traje pogodnost, kao i granice izvan kojih se zatvorenik ne smije udaljavati, s tim da takvo mjesto može biti ograničeno na „dom zatvorenika“, a kod zabrane putovanja, osim privremenog zadržavanja isprava ili prometne dozvole, ukoliko se iste nalaze u zavodu, može predložiti Sudu njihovo oduzimanje shodno članku 113. Zakona.

Prigodom određivanja mjera povremenog javljanja određenom organu, ravnatelj zavoda će u suradnji sa tim organima naznačiti službenu osobu kojoj se zatvorenik mora javljati, rok u kojem se mora javljati, kao i način vođenja evidencije o javljanju zatvorenika.

Prigodom određivanja zabrane posjećivanja određenih mjesta ili područja, kao i zabrane boravka u blizini nekih institucija određene vrste, zavod će odrediti mjesto i područje te udaljenosti, ispod koje im se zatvorenik ne smije približiti, a prilikom mjere zabrane sastajanja sa određenim osobama, zavod će odrediti razdaljinu ispod koje se zatvorenik ne smije približiti određenoj osobi.

U postupku izvršenja mjera iz stavka 1. ovoga članka ravnatelj zavoda može zatražiti provjeru naređenih mjera zabrane, kao i obavijest od organa mjerodavnog za njihovo izvršenje.

Članak 29.

Pravilnost rada službe tretmana i korištenja pogodnosti, izdavanja mjere zabrane ili nadzora, vrše unutarnje kontrolne službe zavoda i ravnatelj zavoda, a pravilnu primjenu Zakona ili propisa, odnosno njihovu kontrolu i ocjenu, ovlašten je da izvrši inspektor Ministarstva pravde BiH u postupku vršenja nadzora nad radom zavoda.

VI - GODIŠNJI ODMOR

Članak 30.

Zatvorenici koji su na neprekidnom radu proveli 11 mjeseci, uključujući i vrijeme provedeno na liječenju zbog povrede na radu ili profesionalnog oboljenja do kojeg je došlo radom u Zavodu, imaju pravo na neprekidan odmor od najmanje 18, a najviše 30 radnih dana tijekom jedne godine.

Članak 31.

Zatvorenici koji su osuđeni na kaznu zatvora do jedne godine i koji su na radu proveli neprekidno šest mjeseci imaju pravo na odmor u trajanju od jednog dana za svakih navršenih mjesec dana rada.

Članak 32.

Naknada za odmor zatvorenika utvrđuje se po propisima o radnim odnosima.

VII - DUŽINA I NAČIN KORIŠTENJA ODMORA

Članak 33.

Korištenje godišnjeg odmora ne može se prenijeti iz jedne godine u drugu godinu.

Izuzetno, zatvorenik koji je započeo korištenje godišnjeg odmora krajem kalendarske godine, nastavlja korištenje godišnjeg odmora bez prekida i u narednoj godini.

Članak 34.

Zatvorenik može koristiti godišnji odmor u dva dijela, na temelju odobrenja ravnatelja Zavoda, samo ako ispunjava opće i posebne uvjete za dobivanje pogodnosti.

Posebni uvjeti su dobro ponašanje, zalaganje na radu, poštivanje kućnog reda, stege, aktivno učešće u programu tretmana i preodgoja, pravilan odnos prema učinjenom djelu, obitelji, odnosno njegovo pravilno učešće u kulturnim, sportskim, obrazovnim i drugim djelatnostima.

Članak 35.

Dužina godišnjeg odmora određuje se ovisno od slijedećih elemenata:

- ispunjavanje općih uvjeta za dobivanje pogodnosti iz članka 3., 4. i 51. ovoga Pravilnika
- neprekidnost rada od jedanaest mjeseci tijekom godine,
- složenost rada,
- rezultati rada,
- socijalni uvjeti u obitelji,
- vrijeme provedeno na izdržavanju kazne,
- uvjeti iz članka 34. stavak 2. ovoga Pravilnika,
- uvjeti rada (težina rada, stupanj fizičke i psihičke napregnutosti i dr.).

Članak 36.

Prema zatvoreniku koji ispunjava uvjete iz članka 35. ovoga Pravilnika, se može odobriti godišnji odmor tijekom jedne godine, kako slijedi:

- do 3 godine zatvora 19 radnih dana,
- do 5 godina zatvora 20 radnih dana,
- do 8 godina zatvora 22 radna dana,
- do 10 godina zatvora 24 radna dana,
- do 12 godina zatvora 26 radnih dana,
- do 15 godina zatvora 28 radnih dana,
- preko 15 godina zatvora 30 radnih dana.

Članak 37.

Zbog posebnog uspjeha u tretmanu na temelju pisanog prijedloga odgajatelja, i posebnih socijalnih uvjeta, ravnatelj Zavoda, može povećati godišnji odmor za dva radna dana, a koji uvjeti moraju biti ispunjeni kumulativno.

Posebni socijalni uvjeti su:

- da je samohrani roditelj,
- da ima obitelj sa više od 3 djece,
- invalidu 2 i 3 kategorije,
- zatvoreniku sa teško oboljelim članom obitelji (na temelju preporuke liječnika),
- zbog teže povrede na radu,
- ili profesionalnog oboljenja do kojeg je došlo radom u Zavodu.

Članak 38.

Dan početka korištenja godišnjeg odmora, treba se saopćiti zatvoreniku najkasnije 7 dana prije korištenja odmora. Ukoliko postoje opravdani razlozi unutar Zavoda u pogledu stanja sigurnosti ili drugi slični razlozi, saopćenje se može dati najkasnije 3 dana prije korištenja godišnjeg odmora.

Članak 39.

Zatvoreniku koji izdržava kaznu dugotrajnog zatvora, izuzetno ako ispunjava sve uvjete iz članka 34., 35., 36. i 37. ovoga Pravilnika, i ako je već izdržao više od 2/3 izrečene kazne zatvora, ravnatelj Zavoda može mu uvećati godišnji odmor za 6 radnih dana ili odlučiti da ih koristi odvojeno kao posebnu nagradu, odnosno stimulaciju za daljnje dobro ponašanje, zalaganje na radu i osposobljavanje za samostalan život sukladno pravnom poretku i normama građanskog društva.

VIII - IZVANREDNE POGODNOSTI

Članak 40.

Zatvoreniku se mogu dati i izvanredni izlazi izvan kruga Zavoda u slučajevima i to:

- sklapanja braka najmanje 3 dana,
- sklapanja braka djeteta najmanje 2 dana,
- rođenje djeteta najmanje 2 dana,
- selidbe u istom mjestu najmanje 2 dana,
- smrti brata, sestre najmanje 2 dana,
- kao i u drugim opravdanim slučajevima do 2 dana (dobrovoljni davatelji krvi, polaganje posebnog stručnog ispita i slično...).

Odobrene izvanredne pogodnosti ne uračunavaju se u korištenje godišnjeg odmora niti u redovite pogodnosti koje odobri ravnatelj zavoda.

Po temelju izvanrednih pogodnosti u jednoj kalendarskoj godini kumulativno se može najviše odsustvovati izvan Zavoda, do 7 dana.

Članak 41.

U broj dana godišnjeg odmora zatvorenika, uračunavaju se i subote, bez obzira da li se nekim od tih subota, radi u Zavodu.

U godišnji odmor zatvorenika ne uračunava se vrijeme državnih blagdana u koje se ne radi, a koji su određeni kao blagdani po propisima Bosne i Hercegovine.

Članak 42.

Zatvoreniku kome je zbog stegovnog prekršaja izrečena stegovna mjera upućivanja u samicu, gubi mogućnost dobivanja pogodnosti za jedan mjesec dana, računajući od dana izdržane, prekinute mjere ili uvjetno odgođenog izvršenja navedene mjere protekom šest mjeseci provjeravanja.

Ukoliko je izrečena mjera usamljenja, zatvorenik gubi mogućnost dobivanja pogodnosti za period od šest mjeseci, računajući od dana izdržane ili prekinute mjere.

Ako se zatvorenik nakon izvršenja mjere usamljenja, zbog daljnjih postojanja razloga zbog kojih je navedena mjera bila određena, premjesti u Posebno odjeljenje Zavoda zatvorenog tipa s pojačanim nadzorom, takav zatvorenik gubi mogućnost dobivanja pogodnosti od deset mjeseci, nakon dana prestanka razloga zbog kojih je bilo određeno premještanje u poseban odjel s pojačanim nadzorom.

Ako su navedene mjere izrečene zbog opasnosti od bjekstva ili ako predstavlja ozbiljnu opasnost za sustav izvršenja kazne zatvora, takav zatvorenik gubi pogodnosti za period koji se uvećava od po tri mjeseca za svaku navedenu situaciju, iz stavka 1., 2., i 3. ovog članka.

Članak 43.

Za osuđenu osobu koja na izdržavanje kazne dolazi sa slobode, kao temelj za dobivanje pogodnosti računa se preostali dio neizdržane kazne zatvora (kada se odbije vrijeme provedeno u pritvoru).

Za osobe lišene slobode od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) i koje osobe su u Pritvorskoj jedinici MKSJ-a izvršavale mjeru pritvora u ukupnom trajanju od najmanje tri godine, vrijeme provedeno u pritvoru računat će se kao temelj za dobivanje pogodnosti.

Kada se osoba upućuje na izdržavanje kazne iz pritvora, vrijeme provedeno u pritvoru računa se kao temelj za dobivanje pogodnosti.

Ako je osuđena osoba već izdržala $\frac{1}{4}$ ili $\frac{1}{3}$ ili $\frac{1}{2}$, odnosno $\frac{3}{5}$ kazne u pritvoru, potrebno je pribaviti izvješće prijemnog odjela, zaključak o programu postupanja i po potrebi izvješće s terena.

Članak 44.

Redovite pogodnosti iz članka 3. ovoga Pravilnika koje se koriste izvan kruga Zavoda, ne mogu se dodjeljivati zatvorenicima kojima je do kraja izdržavanja kazne zatvora ostalo manje od 15 dana, osuđenim osobama kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora, niti osuđenim osobama koje odbijaju rad za vrijeme izdržavanja kazne zatvora.

Članak 45.

Ako su ispunjeni uvjeti iz članka 4. stavak 1. točke 1., 2., i 3., stavak 2., i 3., zatvoreniku se izvanredne pogodnosti mogu odobriti bez nadzora, a ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 4. stavak 1. točke 1., 2., i 3., stavak 2., i 3., samo izuzetno se može odobriti izvanredna pogodnost i to samo pod nadzorom ovlaštenih zavodskih službenika, a na temelju odluke ravnatelja Zavoda.

O izvanrednoj pogodnosti koja se izvršava sa nadzorom, upoznat će se policijska uprava mjesta gdje će se ta izvanredna pogodnost koristiti, kao i policijska uprava mjesta gdje se Zavod nalazi..

Za zatvorenika iz članka 4. stavak 4., ako su ispunjeni traženi uvjeti, izvanredne pogodnosti se mogu odobriti samo pod nadzorom, ovlaštenih zavodskih službenika, a na temelju odluke ravnatelja Zavoda.

IX - POGODNOSTI UNUTAR ZAVODA

Članak 46.

Ovisno od postignutog stupnja preodgoja, ponašanja, zalaganja i rezultata u radnom, obrazovnom, kulturnom, sportskom i drugim aktivnostima u Zavodu, ravnatelj Zavoda može unutar Zavoda dati slijedeće pogodnosti i to:

1. ublažavanje uvjeta unutar Zavoda,
2. smanjivanje ograničenja kretanja unutar Zavoda,
3. premještaj u odjel sa blažim tretmanom izdržavanja kazne.

Premještaj zatvorenika u odjel za blaži tretman znači prelazak zatvorenika iz zatvorenog odjela u poluotvoreni odjel ili otvoreni odjel unutar jednog Zavoda.

Pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar Zavoda iz članka 46. stavak 1. točke 1. ovoga Pravilnika su:

1. korištenje osobnog radio i TV-aparata,
2. češće primanje paketa i posjeta,
3. uređenje životnog prostora osobnim stvarima,
4. nezaključavanje prostorija za smještaj i boravak,
5. produžen boravak u zajedničkim prostorijama (biblioteka, igralište, dnevni boravak, kao i drugi prostori za korištenje slobodnog vremena),
6. produžen boravak na svježem zraku (šetnja),
7. dodjeljivanje nagrade u stvarima ili u novcu,
8. unošenje u Zavod veće količine voća i drugih prehrambenih artikala do 8 kg. težine,
9. prijem određenih posjeta,
10. kao i druge slične pogodnosti koje odobri ravnatelj Zavoda.

Članak 47.

Osim pogodnosti iz članka 46. ovoga Pravilnika, pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar Zavoda su i:

1. prijem posjete bez nadzora u prostorijama za posjete u Zavodu,
2. prijem posjeta bez prisustva ostalih zatvorenika i

3. boravak sa bračnim ili izvanbračnim drugom u posebnoj prostoriji

Zatvorenicima koji se dobro ponašaju, zalažu na radu i postižu visok stupanj preodgoja, uz prethodno ispunjenje uvjeta iz članka 4. ovoga Pravilnika, ravnatelj Zavoda, može takvom zatvoreniku odobriti jedanput u mjesecu, korištenje pogodnosti izvan Zavoda u svrhu ublažavanja uvjeta unutar Zavoda i to:

1. boravak sa bračnim ili izvanbračnim drugom do 5 sati izvan prostorija Zavoda,
2. prijem članova uže obitelji ili bliskog srodnika, sa kojim zatvorenik ima posebne odnose ili ostvaruje stalnu prepisku ili iskazuje brigu za obitelj zatvorenika ili pomaže obitelj zatvorenika, a koji pozitivno utiče na preodgoj zatvorenika, do 5 sati izvan prostorija Zavoda.

Članak 48.

Slobodno kretanje izvan kruga Zavoda u trajanju od 24 sata nakon svakih izdržanih tjedan dana kazne zatvora iz članka 3. stavak 1. točke 1. ovoga Pravilnika, uz prethodno ispunjenje uvjeta za dobivanje pogodnosti, daje mogućnost ravnatelju Zavoda da spoji navedene sate u jednu cjelinu i tako zatvoreniku odobri:

1. posjetu obitelji jedanput mjesečno u trajanju od najviše 3 dana.

Ovakva pogodnost se obično koristi u neradne dane, i odobrava se zatvorenicima koji se dobro ponašaju, zalažu na radu, i postižu visok stupanj preodgoja, posebno u svrhu pripremanja zatvorenika za normalan život u građanskom društvu nakon izlaska sa izdržavanja kazne zatvora izvan Zavoda, i odobrava se sukladno kriterijima za odobravanje pogodnosti iz članka 4. do članka 10. ovoga Pravilnika.

Ova pogodnost predstavlja pogodnost kvalitetnijeg korištenja izlazaka izvan kruga Zavoda.

Pogodnost iz članka 3. stavak 1. točke 1., može se koristiti kumulativno, ali maksimalno za dva mjeseca.

X - DUŽNOSTI ZATVORENIKA

Članak 49.

Zatvorenici su dužni da se za vrijeme izdržavanja kazne zatvora u Zavodima, ponašaju kako je to određeno zakonom, pravilnicima, uputama kao i uputama i naredbama rukovoditelja Zavoda, a koje se posebno ogleda u urednom, pristojnom, odgovornom, i discipliniranom ponašanju.

Posebno, u iskazivanju svog ponašanja pri susretima sa službenicima Zavoda, sa pozdravljanjem, obraćanjem, predstavljanjem prema utvrđenim uputama, kao i poštovanja i izvršavanja rasporeda dnevnih aktivnosti utvrđenih naredbom ravnatelja Zavoda ili rukovodećih službenika.

Zatvorenik se prilikom obraćanja predstavlja osobnim imenom i prezimenom a uposlene u Zavodu oslovljava s „gospodine odgajatelju, gospodine nastavnice, gospodine instruktore“ itd...

Uposlena osoba Zavoda, zatvorenike oslovljava poimenično i dužni su da se konkretno odnose prema zatvorenicima i da otpozdrave na njihov pozdrav.

Ravnatelj Zavoda svojom naredbom određuje raspored dnevnih aktivnosti (ustajanje, povećerje, vrijeme podjele obroka, praćenje radio i TV-programa, aktivnosti itd...).

Članak 50.

Zatvorenicima na izdržavanju kazne zatvora je zabranjeno:

1. da se nepristojno i agresivno ponašaju,
2. ugrožavaju i ometaju druge osobe u obavljanju redovnih i slobodnih aktivnosti,
3. da se bez odobrenja udaljavaju iz kruga ili radilišta Zavoda,
4. da iznose alat i druga materijalna sredstva kojima su zaduženi na radnom mjestu,
5. da pripremaju obroke, napitke i hrane se izvan prostora predviđenog za tu svrhu,
6. da tetoviraju sebe ili druge,
7. da lijepe postere, šaraju po zidovima i na drugi način narušavaju izgled Zavoda,
8. da vrše druge nedozvoljene aktivnosti kojima se remeti život i rad u zavodu.

XI - DUGOTRAJNI ZATVOR I POGODNOSTI

Članak 51.

Osobama koje izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora ne mogu se odobravati pogodnosti koje se koriste izvan kruga Zavoda, dok ne izdrže 2/3 izrečene kazne.

Članak 52.

Zatvorenici koji izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora, ne mogu se radno angažirati na poslovima izvan kruga Zavoda dok ne počnu s korištenjem pogodnosti, uz prethodno ispunjenje uvjeta iz članka 51. ovoga Pravilnika.

Zatvorenicima koji izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora, vrši se kontrola pisama i telefonskih razgovora.

Članak 53.

Kazna dugotrajnog zatvora može se izvršavati u posebnom odjelu zavoda zatvorenog tipa u odvojenim prostorijama za boravak od ostalih zatvorenika i uz mjere pojačanog nadzora.

Osobe koje izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora svrstavaju se u posebne odgojne grupe, s tim da na jednog odgajatelja dolazi 25 zatvorenika.

XII - MALODOBNIČKI ZATVOR I POGODNOSTI

Članak 54.

Osobi koja izdržava kaznu malodobničkog zatvora koja se dobro ponaša i zalaže u učenju i radu, ravnatelj Zavoda može odobriti dopust radi posjećivanja roditelja i drugih bliskih srodnika.

Dopust se može odobriti dva puta tijekom godine i nijednom ne može trajati dulje od 20 dana.

Pogodnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu se odobravati osobama koje nisu navršile 23 godine života.

Prema malodobnicima prilikom izvršenja kazne zatvora primjenjuju se odredbe Zakona Bosne i Hercegovine o izvršenju kaznenih sankcija, pritvora ili drugih mjera („Službeni glasnik BiH“, broj: 13/05, 53/07, 97/07 i 37/09, u daljem tekstu: Zakon) i ovog Pravilnika, ako člancima 168 do 173 Zakona ili Kaznenog zakona („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06 i 32/07) i Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07 i 58/08) nije drukčije propisano.

Članak 55.

U izuzetnim prilikama a naročito u slučaju većih epidemija bolesti, elementarnih nepogoda ili kada to nalažu interesi sigurnosti, za određeni period, korištenje pogodnosti se može uskratiti.

Članak 56.

U slučaju kad zatvorenik ima dvije ili više pravomoćno izrečenih a ne izvršenih kazni zatvora, za koje sud nije izrekao jedinstvenu kaznu, visina izrečene kazne zatvora računa se kao kumulativni zbir kazni.

Članak 57.

Vrste pogodnosti, način korištenja i dužina trajanja pogodnosti određuje se prema kvalifikacionoj grupi u koju je zatvorenik raspoređen, shodno nalogu o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

Odobrene ili uskraćene pogodnosti se unose u osobni list, nadnevak odobravanja, vrsta, trajanje pogodnosti kao i osoba koja je odobrila pogodnost.

XIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 58.

Zatvorenicima koji se premještaju iz jednog u drugi Zavod, omogućit će se kontinuitet u korištenju pogodnosti ako isti zadovoljavaju opće uvjete predviđene

Zakonom i Pravilnikom o kućnom redu ili Pravilnikom o pogodnostima, u koji su premješteni.

Članak 59.

Zatvorenicima koji su stupili na izdržavanje kazne zatvora prije 10. 03. 2005 godine, kojima su do sada dodjeljivane pogodnosti, mogu se i dalje dodjeljivati sve vrste pogodnosti ukoliko ispunjava uvjete predviđene Zakonom i ovim Pravilnikom.

Članak 60.

Ovaj Pravilnik mora biti dostupan zatvorenicima, a prilikom prijema u Zavod, s njim moraju biti upoznati.

Članak 61.

U roku od 30 dana od dana stupanja na pravnu snagu ovoga Pravilnika ravnatelj Zavoda ili rukovodeći službenici nadležni za tretman zatvorenika, donijet će naputak o klasifikaciji i reklasifikaciji zatvorenika.

Članak 62.

Prečišćeni tekst Pravilnika objavit će se u „Službenom glasniku BiH“, i danom objave stiče službenu narav.

Broj: 06-02-3-9048/09
Sarajevo, 24.07.2009. godine

MINISTAR

Bariša Čolak